

Landskap: Småland
Härad: Kinnared
Socken: Böderslöv
Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Ellena Karlsson
Adress: Järnvägsgöta, Ölcrosta
Berättat av: Ellena Karlsson
Född år: 1906 i Böderslöv.

Sågner om Underjordiska och
Busqvåsen

I bland de sågner som efter
frågas i Landsmålsarkivets kartfråge-
lista ^{nr 19} finns det en som finnes även
i Böderslöv. Det är sågner om lier
som biter i allt men som förlorar
sitt bitt om man biter dem i eggen.

Sågner, som berättats otaliga gånger
och som genom århundradena beva-
rats genom muntlig tradition, be-
rättar att det för mycket länge se-
den, ja, för så länge sedan att alle
var kung i Allaby, vid Ides-

5813

ACC. N:R.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Pelleus Karlsson

Härad:

Kinnared

Adress:

Järnvägsgr 21, Alvesta

Socken:

Pödeslöe

Berättat av:

Pelleus Karlsson

Uppteckningsår:

1939

Född år

1906 i Pödeslöe

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

^{sjöns}
 Lövs. (södra strand, badde på en köl-
 me i Pödeslöesjön den underli-
 ge snedra föring som var mycket
 bralldonskunnig. Han utförde omide
 åt kung lilla och fick ofta mycket
 betän för sina arbeten. Mest känd
 var han dock för allskanda bralldons-
 kunnig. Han kunde göra bågar och
 pilor som det inte gick att skj-
 ta fel med och han kunde stå
 en häst medan den i full karri-
 är sprängde förbi hans smedje nå-
 gon kall vintudag, när isen var
 över sjön.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

5813

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

P. Mikula Karlsson

Härad:

Kennevald

Adress:

Jönköpingg. 2, Claust.

Socken:

Tideslövs

Berättat av:

P. Mikula Karlsson

Uppteckningsår:

1939

Född år

1906, Tideslövs.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Enligt sägnen, var det en gång
en dräng på Osaby, en stor gård på
Tideslövs tjäns sydöstra strand, som
förbrät sig svårt mot sin herre.
Drängen dömdes till döden men han
had bevekande om sitt liv. Till
sist gav gårdsherran löfte om att
han skulle få leva om han förmå-
de upp följa ett visat vilkor. Drängen
fick följa gårdsherran ut till en
stor äng och där de kommit ut
på ängen, sade gårdens herre:
- Om du kan slå hela den här äng-
en på en dag, så skall du få behåll-

Skriv endast på denna sida!

4

ACC. N:R. 5813

Landskap: Småland Upptecknat av: Vilhelm Karlsson
 Härad: Kivassjö Adress: Järnåsg. 8 Alvesta
 Socken: Edeslöv Berättat av: Vilhelm Karlsson
 Uppteckningsår: 1939 Född år: 1906 i Edeslöv.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En kväll i morgon följde försäke.
 Drängen såg att det inte var så
 på alls för honom att få behåll
 la livet. Drängen var nämligen så
 att tjugo minuter hade kunnat slå
 den på dagen. Mycket missmodig ut-
 värde han således till sitt hem. Där
 sådde man emellan tid honom att upp-
 söka den källömskunnige smu-
 den Toring i Edeslövsjön och bed-
 ja honom om hjälp.

Drängen lydde rådet och mycket
 tidigt nästa morgon infann han sig
 hos den källömskunnige smuden

ACC. N:R.

5813

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Påhlman Karlsson

Härad:

Kivnäs

Adress:

Jämvägg 21, Alavsta

Socken:

Kivnäs

Berättat av:

Påhlman Karlsson

Uppteckningsår:

1939

Född år

1906 Kivnäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och bad om hjälp. Smiden mottog honom mycket välvilligt och lämnade honom en lina och söda.

- Om de tar denna lina och slår den med så blir det ett lätt dyg urke. Men de får på inga villkor sitta på linsens ägg, ty då blir äggerna lika ostlida, som när du berjade.

Drängen tag lina och skymda de glad iväg till slättvängen. Och det var en riktigt underbar lina man hade fått. Den skoe av gräs, stubbar och tuvar som ingu tag. Fram på dagen hade drängen be-

ACC. N:R. 5813 6

Landskap: Småland Upptecknat av: Alfons Karlsson
 Härad: Kinnared Adress: Jönköping, S. Alavästra
 Socken: Tidreslöer Berättat av: Alfons Karlsson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1906 i Tidreslöer

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ra en liten bit kvar av den stora ängen.
 Med vilfredsställets tvivlet kom på att
 han skulle kunna ha sitt dagvork full-
 bordat långt före poellen. Men hur
 det var så greps han av en stark
 affekt som han inte kunde
 kända. Han lyfte upp lixen och titta-
 de i dess egg. Det skulle han inte
 ha gjort. Ty till sin förskräckelse
 såg han ett stort bockhorn
 han han gått och slitt ned. Och
 vad värre var - ängen blev i som-
 ma ågarblick hans ågar föll på den
 underlige lixens egg åtes lika

ACC. N:R. 5813 ²

Landskap: Småland
Härad: Alingsås
Socken: Fidenslöv
Uppteckningsår: 1989

Upptecknat av: Pelleus Karlsson
Adress: Jönköping, E. Alboströ
Berättat av: Pelleus Karlsson
Född år 1906 i Fidenslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

slädd som en morgon när han
kommit dit. Således gick drängen
sitt dystra öde tillmötes, och be-
rs att han inte kunde bemästra
sin affären hit.

I detta sammanhang har en an-
nan sägen berättas om den an-
derlige smeden. Sägna berättar att
han kyppte ett djupt ket till brynkan
i Fidenslöv och att han varje gång
hörde dess blockar ringa omkring
med plöars på ett omvänt förhållande.
En dag lämnade han en ung flicka
ett sått band och bad henne

5813

ACC. N:R. 5813

Landskap: Småland Upptecknat av: Vilhelm Karlsson
 Härad: Tinnvold Adress: Jönvägsg. 2, Alastu
 Socken: Ådresläv Berättat av: Vilhelm Karlsson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1906 i Ådresläv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

berida dot om blomstapula vid Ådreslävs kyrka, så skulle han få uppleva all möjlig lycka här i livet. Den unga flickan emmede emmedes tid aråd och bead i stället baddet omkring en stor sk, som väckte ett olycks från kyrkan. Och det visade sig att beringens rådo bead hade en förunderlig vorkan. Ty flickan hade istå oelägsomhet sig sångt olycks från platsen för rån sken med ett väldig bok sprängdes i luften så att delar av dot stora biddet spriddes vida omkring.

ACC. N:R. 5813

Landskap: Småland
Härad: Hinnared
Socken: Fidesläv

Upptecknat av: Mikeln Karlsson
Adress: Järnögge 21, Alvesta
Berättat av: Mikeln Karlsson
Född år: 1906 i Fidesläv

Uppteckningsår: 1939

9.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Pranan och bärfrudagen

Det är först på senare år man
bärjat att ha några sekta älgönder
med pranan på bärfrudagen. Tal-sät-
tet att "pranan skall bära ljus i
sång" hade dock varit gammalt. Det
ta talssätt innebär att man bär-
frudagen skall stå upp och lägga
sig vid dagsljus. Dagen ansågs för
tillräckligt lång och man ansåg att
inga limpar borde tändas vare sig
på morgonen eller kvällen.

Utöver de senaste åren har det hänt
att man bärjat att ge barnen gåvor

ACC. N:R. 5813 ¹⁰
Landskap: Småland Upptecknat av: Vilhelm Karlsson
Härad: Kinnared Adress: Järnåggsg. 3/Alarnt
Socken: Ådreslöv Berättat av: Vilhelm Karlsson
Uppteckningsår: 1739 Född år 1706 i Ådreslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—*—

Snygghet skall den natthn vara
öppet, ty branta skall komma
ner genom skorstenen.

Sedan barnen somnat lägges
gåvarna in i barnens strumpor
som fästes upp på ryggen öfver
sängen. Gåvarna bestå: de flesta
fall av gullu och dylikt. Det
är en upplödsse för barnen att
vaka upp på freda dagarna ma-
gon för att finna has den snälla
branta varit. Has den under nat-
ten och skänkt dem gövor me-
dan de sovit.

ACC. N.R. 5813

Landskap: Småland Upptecknat av: Alfhem Karlsson
 Härad: Finnsveds Adress: Jönköping, El. Almsjö
 Socken: Ådresten Berättat av: Alfhem Karlsson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1906 i Ådresten.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vid lördagen. Detta tillhör mig.
 För på samma sätt som tappren
 vägs i a. b. c. baten. Det vill sä-
 ga att man inbiller barnen att
 barnen kommer med gåvor under
 natten.

Lördagsaftnen för barnen lägga
 sig mycket tidigt. De kryper snällt
 till säng, ty det krets att om de inte
 ära snälla så ska barnen komma
 och kucka åronen ut dem under
 nattens lapp. Ä det döer met så
 att de ära snälla så skall barn-
 nen komma till dem med gåvor.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5813

Landskap: *Mälard* Upptecknat av: *Pekka Karlson*
 Härad: *Kinnared* Adress: *Jönköping, Elloströ*
 Socken: *Pederslöv* Berättat av: *Pekka Karlson*
 Uppteckningsår: *1734* Född år: *1706* i *Pederslöv.*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det kan tilläggas att under min egen beredning såde jag aldrig ta-
 las om dessa gövel eller något om
 bevaran, utan endast det att den skul-
 le bera ljus i sin. Däremot vet
 jag att sedan med att ge bevaran gö-
 vor på sätt som ovan anmärkt se-
 dan länge brukets i *Pederslöv.*

Gasfradagens speciella mat
 är väfflar. Hos intet väffeljämte
 på länge varit önskligt, så skett
 det dock på denna dag.

På fredagarna brukar kallas
 för den första sommarnatten.

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland
Härad: Kinnared
Socken: Fidesläv
Uppteckningsår: 1739

ACC. N:R.

5812

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

i

13
Pellin Karlsson
Järnägga 21, Alavsto
P. Mellin Karlsson
1706 Fidesläv.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Men man brukade förstås säga, att
det var bättre att ligga ute den
första vinternatten än den första
sommarnatten. Den första vinternat-
ten inföll nämligen "Mickelsmässen"
på hästen altså i slutet av sep-
tember då kempisbussen var mit-
tare än i mars månad. Därav ut-
brycket.

Förfröds afton tärles barnen
gärna om att komma först i säng.
De tror att det är bra att lägga
sig tidigt, ty då får man så mycket
bättre gån som tronan.